ĐÁP ÁN MÔN NGỮ VĂN KIỂM TRA CUỐI KỲ II - KHỐI 12

NĂM HỌC: 2022 - 2023

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		**ĐỌC HIỂU**	**3,0**
	1	Thể thơ: Tự do	0,5
	2	Theo tác giả đoạn trích, *Đất nước* là của những ai? *Của những người mẹ, Của những người con gái con trai, Của Bác Hồ.*	0,5
	3	Chỉ ra và nêu tác dụng của một biện pháp tu từ được sử dụng trong đoạn thơ sau: Có thể là điệp từ, điệp cấu trúc, liệt kê, so sánh. *"Ta sung sướng được làm người con Đất Nước* *Ta băng tới trước quân thù như triều như thác* *Ta làm bão, làm dông* *Ta lay trời chuyển đất* *Ta trút hờn căm để làm nên* *những vinh quang bất diệt"...* *Sau đây là định hướng:* - Biện pháp tu từ: Điệp từ "Ta". - Tác dụng: Tạo nhịp điệu, tính nhạc, hài hòa. Nhấn mạnh chủ thể cá nhân khi được thể hiện cảm xúc, trách nhiệm của bản thân với Đất nước.	0,5 0,5
	4	- Chọn bài học phù hợp như: Luôn tự hào về Đất nước anh hùng, dũng cảm.//Hãy học tập và cống hiến cho Tổ quốc… Hãy là những người trẻ luôn biết ơn nguồn cội. - Lí giải hợp lí (thể hiện tính giáo dục và đạo đức).	0,5 0,5
II		**LÀM VĂN**	**7,0**
	1	Từ nội dung ở phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 150 chữ) về một phẩm chất tốt đẹp của con người Việt Nam.	**2,0**
		a. Đảm bảo yêu cầu về hình thức đoạn văn: Học sinh có thể trình bày đoạn văn theo cách diễn dịch, quy nạp, tổng - phân - hợp, móc xích hoặc song hành.	0,25
		b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: "Một phẩm chất tốt đẹp của con người Việt Nam".	0,25
		c. Triển khai vấn đề nghị luận: Học sinh có thể lựa chọn các thao tác lập luận phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận theo nhiều cách nhưng phải làm rõ về:	

		Một phẩm chất tốt đẹp của con người Việt Nam". Có thể triển khai theo hướng, chọn viết về một phẩm chất tốt đẹp của con người Việt Nam: Tinh thần lạc quan, kiên cường, bất khuất… - Giải thích: Phẩm chất tốt đẹp là gì? Là tư cách đạo đức tốt đẹp bên trong của một con người. - Bàn luận: Biểu hiện, vai trò… - Rút ra bài học nhận thức và hành động.	0,25 0,5 0,25
		d. Chính tả, ngữ pháp: Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.	0,25
		e. Sáng tạo: Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,25
	2	**Cảm nhận của anh/chị về nhân vật hồn Trương Ba trong đoạn trích:**	**5,0**
		a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận: Có đủ các phần mở bài, thân bài, kết bài. *Mở bài* nêu được vấn đề, *thân bài* triển khai được vấn đề, *kết bài* kết luận được vấn đề.	0.25
		b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: Cảm nhận của anh/chị về nhân vật hồn Trương Ba trong đoạn trích	0.25
		c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm: thể hiện sự cảm nhận sâu sắc và vận dụng tốt các thao tác lập luận; kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng.	
		**** Giới thiệu tác giả, tác phẩm, vị trí đoạn trích và nội dung nghị luận:***	0.5
		**** Về nội dung:*** **- Hoàn cảnh xuất hiện cuộc đối thoại:** Trương Ba thích trồng vườn, yêu cái đẹp, tâm hồn thanh nhã, giỏi đánh cờ. Bị bắt chết nhầm, nên phải trú ngụ trong thân xác anh hàng thịt mới chết gần nhà. Do sống tạm bợ, lệ thuộc, Trương Ba dần bị xác hàng thịt làm mất đi bản chất trong sạch, ngay thẳng, bị người thân từ chối. Ý thức được điều đó, Trương Ba dằn vặt, đau khổ vàquyết định chống lại bằng cách tách ra khỏi xác thịt, không chấp nhận để Đế Thích cho nhập vào xác cu Tị.	0.5
		- Nhân vật Hồn Trương Ba phê phán sai lầm của Đế Thích: + Đế Thích gợi ý để hồn rời xác anh hàng thịt sang xác cu Tị. Nhưng Hồn Trương Ba đã hình dung ra những "nghịch cảnh" khi phải sống trong thân xác	2,0

một đứa trẻ đã quyết định xin cho cu Tị được sống, và mình được chết hẳn.

+ Thần thánh cũng sai lầm, qua lời của Đế Thích: *"Việc ông phải chết chỉ là một sai lầm của quan thiên đình. Cái sai ấy đã được sửa bằng cách làm cho ông được sống*". Hồn Trương Ba đã dáp lại:"*Có những cái sai không thể sửa được. Chắp vá và gượng ép chỉ làm sai thêm. Chỉ có cách là đừng bao giờ sai nữa, hoặc phải bù lại bằng một việc đúng khác".* Hồn Trương Ba đã lí luận đúng, Trương Ba đã phải chết vì sự sai lầm của các thần quan trên thiên đình. Từ sai lầm ấy, và vì tính háo danh, muốn "người trên trời, dưới đất mới biết tôi cao cờ như thế nào" nên Đế Thích mới chắp vá và gượng ép cho Hồn Trương Ba nhập vào xác hàng thịt tạo nên nỗi thống khổ cho Trương Ba và những người thân. Cũng vì ích kỉ, háo danh mà Đế Thích quyết phạm một sai lầm khác là cho Hồn Trương Ba nhập vào xác cu Tị, nếu Hồn Trương Ba không kịch liệt phản đối.

- ***Nhân vật Hồn Trương Ba có quan niệm sống đúng đắn:*** sống là chính mình, sống vị tha, cao thượng, nhân hậu:

+Dù rất ham sống ("*Ông tưởng tôi không ham sống hay sao*?")
nhưng Hồn Trương Ba lại quyết định "không muốn nhập vào hình thù ai nữa" vì hơn ai hết ông thấu hiểu nỗi khổ của bản thân mình khi phải nương nhờ vào thân xác người khác. Ông cũng không muốn những người thân của mình phải khổ, phải liên lụy vì mình.

+Với quyết định này, Trương Ba đã tự viết nên cái kết có hậu cho cuộc đời mình và cho những người xung quanh. Mặc dù sự sống của Trương Ba đã sắp đi đến hồi kết thúc nhưng Trương Ba đã tìm thấy lại được con người thật của chính bản thân mình: "*Lạ thật, từ lúc tôi có đủ can đảm đi đến quyết định này, tôi bỗng cảmthấy mình lại là Trương Ba thật, tâm hồn tôi lại trở lại thanh thảntrong sáng như xưa...*". Không chỉ phục sinh lại những giá trị tốt đẹp của bản thân, Trương Ba còn trở nên bất tử trong suy nghĩ của tất cả những người thân bằng tình cảm nhớ thương, yêu quý.

+ Hồn Trương Ba lại phải giải thích rằng cũng ham sống lắm, nhưng sống mà mình không còn là mình, bắt người thân phải khổ vì mình thì đó là cái giá không thể trả được. Và Hồn Trương Ba đã đặt ngược lại vấn đề rồi đi đến kết luận: "*Cuộc sống giả tạo này có lợi cho ai? Họa chăng chỉ có lão lí trưởng và*

		đám trương tuần hỉ hả thu lợi lộc! Đúng, chỉ bọn khốn kiếp là lợi lộc”. + Cách giải quyết của Hồn Trương Ba là duy nhất đúng và toàn vẹn nhất dù cách đó có thể khiến Hồn Trương Ba vĩnh viễn rời xa cuộc đời này, thậm chí “cả sự ân hận về quyết định này, ông cũng không có được nữa”. Vì chỉ khi “chết hẳn”, Hồn Trương Ba mới tìm lại được sự thanh thản, trong sáng; những người thân của Trương Ba cũng sẽ không còn phải khổ vì ông; thằng con của Trương Ba sẽ có cơ hội trở lại con đường ngay thẳng. Cho đến phút cuối cùng, Hồn Trương Ba vẫn rất nhân hậu, vị tha. =>Những lời thoại của Hồn Trương Ba với Đế Thích chứng tỏ nhân vật đã ý thức rõ về tình cảnh trớ trêu, đầy tính chất bi hài của mình, thấm thía nỗi đau khổ về tình trạng ngày càng vênh lệch giữa hồn và xác, đồng thời càng chứng tỏ quyết tâm giải thoát nung nấu của nhân vật. Qua màn đối thoại, có thể thấy tác giả gửi gắm nhiều thông điệp vừa trực tiếp vừa gián tiếp, vừa mạnh mẽ, quyết liệt vừa kín đáo và sâu sắc về thời đại chúng ta đang sống, đồng thời ca ngợi vẻ đẹp tâm hồn của những người lao động trong cuộc đấu tranh chống lại sự dung tục, giả tạo để bảo vệ quyền được sống toàn vẹn, hợp với lẽ tự nhiên cùng sự hoàn thiện nhân cách.	0,5
		*** Về nghệ thuật:** + Sáng tạo lại cốt truyện dân gian. + Nghệ thuật dựng cảnh, dựng đối thoại, độc thoại nội tâm. Hành động của nhân vật phù hợp với hoàn cảnh, tính cách, góp phần phát triển tình huống kịch. + Có chiều sâu triết lý khách quan.	0,5
		d. Sáng tạo: Có cách diễn đạt sáng tạo, thể hiện suy nghĩ sâu sắc, mới mẻ về vấn đề nghị luận.	0.25
		e. Chính tả, dùng từ, đặt câu: Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu.	0.25

---HẾT---